

МИЛЛИЙ ТИКЛАНİŞ

2 (271)

2014 йил 8 январь, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uzТаҳририят — www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Тадбирда партия "Аёллар қаноти" томонидан амалга оширилган ишлар, йўл кўйилган камчиликлар мухокама килини, "Софлом бора йили"да фаолияти янги босқичга кўтариш, камчиликларни бартараф этиш борасида таклифтавсиялар билдирилди

Бизнинг роботимиизга хос ноёб хусусиятлардан бирни шундаки, у она тилимиз — ўзбек тилида бошқарилмоқда. Ушбу роботининг янага бир афзалиги шуки, ундан ҳар кандай шароит, ҳар қандай жойда фойдаланиш мумкин

Камолиддин Бехзод мемориал боз музейи фаолияти асосан ҳалқимизнинг бой маданий мероси бўлмиш китобат, хаттотлик ва миниатюра санъати намуналарини тўплаш, сақлаш, тадқиқ, этиш ҳамда тарғиб килишдан иборат

2

СИЁСАТ

5

МАЊНАВИЯТ

8

КЎЗГУ

Хабарлар

Ҳамжиҳатлик — мұваффақият гарови

Жиззах шаҳрида "Намунали милиция таянч пункті" республика кўрик-танловининг Жиззах вилояти босқичи бўлиб ўтди.

Президентимиз раҳнамолигида милиция таянч пунктлари фаолиятини янада тақомиллаштириш, ҳар бир маҳалла, олис ва чекка қишлоқлarda ишлаб бораётган, одамларнинг ишончини қозониб, кувончу ташвишига шерик бўлётган профилактика инспекторлари меҳнатини кўллаб-куватлаша ва рабатлантиришига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айнанавий тарзда ўтказиб келинаётган мазкур кўриктанланн ҳам ана шу эзгу максадга хизмат килаётir. Танлов якунига кўра, Жиззах туманининг "Учтепа" қишлоқ фуқаролар йигинида жойлашган 133-милиция таянч пункти биринчи ўринни эгаллаб, мамлакат босқичига йўлланма олди. Кўрик-танловда, шунингдек, бошқа қатор номинациялар бўйича ҳам голиблар аниқланди.

Қишлоқда янги шифо маскани

Андижон вилоятининг Андижон туманидаги Хакан қишлоғида "Хакан-шифо" хусусий даволаш маскани курилиб, фойдаланишига топширилди.

Терапия, неврология, кардиология, физиотерапия каби бўйимлардан иборат шифохонадаги замонавий анжомлар, УЗИ, ЭКГ аппаратлари турида хасталикларни олдиндан аниқлаш, ахолига малакали тиббий хизмат кўрсатиш имконини бермоқда. "Хакан-шифо" масъулиятни чекланган жамияти томонидан икки қаватли, кўркам ва замонавий бинода ташкил этилган мазкур хусусий шифо масканида хасталикларни ўз вақтида аниқлаш ва самарали даволаш учун барча шароит яратилган. Бу қишлоқ ахолисига шу еринг ўзида малакали тиббий хизмат кўрсатиш, саломатлигини мустаҳкамлаш имконини берди.

Йўл-транспорт ҳодисалари камаймоқда

Қорақалпогистон Республикаси шаҳар ва туманларида ҳам ҳаракат ҳавфсизлиги ойлиги доирасида йўл ҳаракати ҳавфсизлигини таъминлаш, қоидабузарларнинг оддини олиш борасида сезиларни ютуқларга ёршишилди.

Жойларда ҳаракат ҳавфсизлигини таъминлаш максадида ҳайдовчилар, пиёдалар, айниқса, болалар ўртасида профилактик тадбирларни кучайтиришига алоҳида эътибор қаратилаетир. Қораўзак тумани ўқимлиги хузуридаги йўл ҳаракати ҳавфсизлигини таъминлаш комиссияси томонидан кенг кўламдаги тарғибот-ташвиқот ишлари йўлга кўйилган. Биринчи навлатда, автотранспорт воситалари кўп ҳаракатланадиган йўллар, пиёдалар, айниқса, болалар серкатнор кўчаларда ҳавфсизлигини таъминлашга йўналтирилган тадбирлар натижасида 52 қоидабузарлар холати аниқланниб, тегишли чоралар кўрилди.

14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фуқаролик масъулияти ва миллий фахрланиш туйгусини кучайтириш, одамларда Ватан тақдирига алоқадорлик ҳиссиси тарбиялаш борасида изчил, тизимли иш олиб боришини асосий вазифаларидан деб билади. Ватан-парварлик партиямининг дастурий принципи бўлиб, қўйидагиларни англатади: ўз Ватанига, ўз ҳалқига чексиз муҳаббат, тарихий ўтмишини ёдда сақлаш, буюк бобокалонларимиз фаолиятидан фахрланиш, мамлакатимизнинг ҳозирги кунида эришган ютуқларини асррабавайлаш ва гуллаб-яшнатиш тўғрисида жон кўйдириш, келгуси авлодларимиз учун кучли ва гуллаб-яшнаган Ватанини қолдириш каби маънавий-ахлоқий қадриятларга таяниш.

ЎзМТДП сайловолди Платформасидан

ЎзМТДП ташкилотларида

Партияниң устувор вазифалари

давра сұхбатида қызғын мұхокама қилинди

Айни кунларда давлатимиз раҳбарининг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганинг 21 йиллигига бағишиланган танманали маросимдаги "Амалга ошириётган ислоҳотларимизни янада چукурлаштириши ва фуқаролик жамияти куриши — ёруғ келажагимизнинг асосий омилидир" номли мазрузаси ЎзМТДП ҳудудий партия ташкилотлари томонидан китта қизиқши билан ўрганилмоқда.

Маъруза мазмун-моҳиятини партия аъзолари, жамоатчилик ўргасида кенг тарғиб-ташвиқ қилиш, унда илгари сурилган foялар асосида партия ташкилотлари ҳамда депутатлик гурухларининг қонун ижодкорлиги, масъулияти ва ташабbusкорлигини кучайтириши масалалари қаратилган давра сұхбатлари, тадбирлар ташкил этилмоқда. Ана шундай анжуманлардан бири ЎзМТДП Марказий ҳамда Жиззах вилоят Кенгашлари ҳамкорлигига ташкил этилди.

Давра сұхбатида ЎзМТДП Марказий Кенгаши Икроя Кўмитаси раиси Сарвар Отамуратов маъруза қилид:

— Президентимиз маъруzasida мустакиллик йилларида мамлакатимизда амалга ошириётган кенг кўламли ислоҳотлар натижасида қўлга киритилган ютуқлар аниқ рақам ва кўрсаткичлар асосида таҳлил қилиб берилди. Унда Ватанимиз ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тараққиётининг аниқ устувор йўналишларини белгилаб олиш ҳамда мамлакатни ислоҳ этиш, модернизация қилиш бўйича стратегик вазифаларни ҳал этишида сиёсий партияларнинг роли ва ўрнига алоҳида эътибор қаратилди. Яъни, Юртбошимиз сиёсий партиялар, аввало, ўз электоратига, давлат ва жамият қурилишининг асосий масалалари, мамлакатда юритилиётлаётган ички ва ташкил сиёсат бўйича аниқ-равшан позициясига эга булиши, сайловчилари манфаатларини қатъий химоя қилиб, улар орасида обрў қозониши лозимлигини кайд этди. Сиёсий партияларнинг бугунги фаолиятига бе-рилган баҳо ва билдирилган муносабат ЎзМТДПнинг барча даражадаги ташкилотларига, депутатлик гурухларига алоҳида масъулият юклайди.

2-бет

Муносабат

Софлом авлодни вояга етказиш

борасидаги кенг кўламли ислоҳотлар янаги босқичга кўтарилади

Мамлакатимиз аҳли янаги йилини китта ўтуду-хуррамлик, умид ва орзулар билан қарши олди. Тарих зарвараҳларидан жой олган 2013 йилда олдимизда турган буюк мақсадлар — мамлакатимизни тараққий топган демократик давлатлар қаторига олиб чиқши, ҳалқимиз турмуш тарзини сифат жиҳаддан янаги босқичга кўтариши, Ўзбекистоннинг ҳалқаро майдонда обрў-эътибориши янада юксалтириш борасида салмоқли қадамлар ташланди.

Президентимизнинг Ўзбекистон ҳалқига йўллаган янаги йил таъкидланганидек, 2013 йилда аҳолининг реал даромадлари 15,7 фоизига, иш хаки, пенсия, стипендия ва ижтимоий нафакалар микдори 20,8 фоизига ўсгани, бозор ва дўконларимиз расталари тўкин-сочи бўлиб, кўзни қувонтираётгани ҳалқимизнинг фаровонлиги, ҳаёт давом этишири, жисмоний ва маънавий жиҳадтан етук, замонавий билимга, ўз фикр ва қарашларига эга бўлган, Ватанимизнинг тақдирни ва келажаги учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган авлодни камол топтириш каби муҳим вазифалар ётади. Бу, ўз навбатида, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси вакиллари зиммасига ҳам алоҳида масъулият юклайди.

Үрни келгандага айтиш жоизки, ҳалқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига ЎзМТДПдан сайланган депутатлар Президентимиз таъригидаги кайд этилган масалалар юзасидан фаолиятимизни янада кучайтириш бўйича навбатдаги вазифаларни ҳам белгилаб олди. Маълумки, оила тинч, хотиржам ва мустаҳкам бўлсанга, унда соглом бола дунёга келади. Уғил-қизларимизни ҳар томонлама билимли, соғим қилиб вояга етказиш, жамиятда тиббий маданиятни ошириш, Ватанимиз миллий мағафатларини ҳимоя қилиши, мамлакатимизнинг ҳалқаро нуғузини янада юксалтириш борасидаги ишларда депутатлик гурухимиз фоафлик кўрсатилиш талааб этилади.

Отабек ЖИЯНБОЕВ,
халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига
ЎзМТДПдан сайланган депутат

Ташаббус ва натижа

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси сайловолди Платформасида миллий бозорни ҳар томонлама ҳимоя килиши, махалли ишлаб чиқарувчиларни самарали қўллаб-куватлаш, миллий ҳунармандиликнинг барча турлари ва сервис соҳасини ривожлантиришга кўмаклашиши устувор вазифа сифатида белгиланган.

Оилавий тадбиркорлар манфаати

депутатлик сўровларида
ўз аксини топмоқда

3-бет

"Milliy tiklanish" газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи – 158

Анъаналар давом этади

Дўппи тикдим ипаклари тилодан...

Кармана туманида Дўрмон деган қишлоқ бор. Бу қишлоқ аёлларининг кўлигид. Ҳар бир оила бекаси асосий шишидан ортиб хунармандчилкнинг ўёки бу тури билан шугуланиб келади. Асли касби бошланыч таълим муаллими бўлган Дилбар Жалолова ҳам бундан мустасно эмас. Мақолани эртакнамо оҳангда бошлаганимга ҳайрон бўлманг. Чунки Дилбархоннинг қўл меҳнати билан яратлаётган ироқи дўппилардаги эртакларга монаюн накши нигорларни куздан кечириш, ҳайратланом ва ўзимни эртаклар оламига тушиб қолгандек сездим. Турли туман қушлар, бежириш ва нафис гуллар, оҳую, кийиклар тасвири туширилган дўппиларни кўрган ҳар қандай инсон хунарманднинг нафақат моҳир чевар, балки юксак тафаккур ва истебод эгаси эканлигини англайди.

— Дўпидўзликни менга Ҳалима момон ўргатганлар, — дейди Дилбархон. — У киши ҳозирда саксон беш ёшли қаршилаган бўлсалар да, хануз тиниб-тинчмайдилар. Асли Фарғонанинг Марғилон шахридан келин бўлиб тушиб келган моможоним бу хунарнинг сир-асрорларини онамга ўргатган. Мен эса ўз набавтида дўпли тикишини нафакат кизларим Гулсанам ва Махлиёларга, балки ўкувчиликдан ҳам ўргатмоқдаман.

Ха, инсон рутбаси баланд. Ўн кўли ва ўн хунари бўлган муаллима ўш авлодга таълим-тарбия бериш билан уйғон ҳолда бокий қадирятларимиз тимсоли бўлган хунармандчилидан ҳам сабоб бермоқда.

Таъкидлаш жоизи, миллий либосларнинг ажралмас таркиби

кисми бўлган дўппиларга қадимдан этиёж катта бўлган. Дўпини эслатувчи бош кийимларнинг ўтишда ҳам мавжуд бўлганинги археологик ёдгорликлар, тарихий битилкар, жумладан, XV-XVI асрларга оид шаркона миниатюраларда ҳам уратиш мумкин. Мавжуд дўлилларга асослануб айти оламизи, дастлаб тикилган дўппилар конуссимон шаклда, кент ҳосилини бўлиб, уларни эркаклар салла остидан, аёллар эса рўмол тагидан кийишган. Киз болалар ва ёш аёллар учун гардиши, кавилган думалоқ бахмал дўппилар урф бўлган.

Ёрқин ранглар билан безатилган дўппилар нақш гулларининг нозиклиги ва гўзалиги билан ажралб турган. Безакларнинг кўплаб ком-

позициялари авлоддан-авлодга ўтиб, доимиий равишда янгиланиб борилган.

Манбаларда кўрсталишича, дўппиларни безатишнинг бой тизими ҳалқнинг маънавий хаёти, яшаш тарзи ва урф-одатлари билан узвий боғлиқ бўлган. У ёки бу худуда дўппиларнинг муйайн типи яратилишига факат табий шарт-шароитлар эмас, балки шу минтакада вужудга келган ва сақланиб колган антана, урф-одат ҳам маълум маънода тасвир кўрсатган. Дўпичилик мактаби асосан Фарғона водийси, хусусан, Чуст, Андижон, Марғилон, Кўкён шахарларида ривож топган. Бу худуд хотин-қизлари томонидан тикилган дўппиларга "Чуст дўпип", «Кўкон нусха», «Андижон нусха» дейи таъриф берилган.

Асрлар оша ўз қадр-қимматини йўқотмай авлоддан-авлодга ўтиб келаётган дўлпи тикиши санъати ҳар бир минтакада ўзига хос тарзда наимён бўлади. Самарқанднинг зарҳад дўлиллари, Бухороча "калапуш" бошқа ҳудудларнинг дўппиларидан факат номи билан эмас, балки тикилиш услугуб билан ҳам фарқ қиласди. Навоийда ҳам дўпидўзликнинг ўзига хос турлари мавжуд. Янги тушган келинчакнинг бошида ял-ял ёнуви зардўзи дўппилардаги жозиба беинтиёр калбингизга жушичиник бағишлайди. Хуллас, тикилиши ва безатилиши билан ҳар бир жойнинг ўзига хослигини англатувчи бу хунар йил-

лар ўтган сари чеварлар кўлида сайқал топиб, давр билан ҳамоҳанг тарзда такомиллашиб бораётган бокий кадрият, десак муболага бўлмайди.

Мақоламиз бошида таъкидлаб ўтганимиздек, ана шундай гўзал ва нозик ишни кўз қароғларида асраб келаётган карманалик Дилбар Жалолова ва унинг шогирларни томонидан тайёрланётган дўппилар ҳам ўзига хослиги ва бежиримлиги, нақшларидаги сеҳри, тилсими, маънодор тасвирлари билан бошқа худуд дўппиларидан ажралиб туради. Айнина атиргулнусха, бодомнусха ироқи дўппиларга талаф катта.

Дилбархон туман "Хунарманд"

уюшмаси аъзоси. Республика ва виляят миқёсида ўтказилётган кўплаб нуғузли қўрик-танловларда мунтазам шиширтиб келади. Шу кунларда чеварнинг кўли-кўлига тегмайди. Қиши бўлишига қарамал, келлингостонасида турган кизларнинг кўйлаклари ва дўппиларини тикиб бериши зарур. Колаверса, хунарманд оила аззолари билан дўпидўзликдан ташари сўзана, меҳробқош ва рўмочларни буҳороча патдўзи усулида тикишини ўйла кўйишган.

Хунар бор хор бўлмайди, деганларидек хотин-қизларга хунар ўргатти, уларни си билан тавминлаб, рўзгор тебратиётган. Дилбархон каби хунарманд аёллар кўпаяверсин.

Уралой ТУРДИЕВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

лигидаги болаларнинг ақлли, илмли, хунарманд бўлишларига алоҳида этибор берилади, илм-хунарнинг қадр-қиммати юксак даражада таърифланади.

Бироқ афуски буғунчи кунда аксарий ёшпаримизни ҳам ҳалқ оғзаки иходи намуналаридан яхши хабардор, деб бўлмайди. Бунинг учун нима кимлом керак? Куш ўзида кўрганини киласди, деганларидек агар бала қалби ва онгига ҳалқ оғзаки иходи намуналарини болалигидек сингидра олсан, ўзга бола келаҳақда маънан бой, баркамол инсон бўлиб вояжиди шубҳасиз.

Ҳалқ оғзаки иходи намуналарининг яна бир мухим хусусияти уларнинг катта тарбиявий аҳамияти эга эканлигидар. Масалан, "Бола азиз — одоби ундан азиз", "Одобли бола элга манзур" каби ҳалқ мақолаларида ўзбек халқнинг педагогик қарашлари ифодада этилади. Ота-оналар фарзанд кўриш, воғяя етказиш билан бирга, уларнинг хулқ-одబигаҳам катта ётибор қаратишган. Бола тилга кириши билан оҳалоқий тарбиянинг илқалиғи боси бўлган саломлашиш ўргатилган. Шунингдек, ҳалқ тарбияшунуси

Асадбек БОБОЖОНОВ,
ЎзМТДП Тошкент шаҳар
Кенгаши "Ёшлар каноти" фаоли

Ўзбекча бошқариладиган робот

айни пайтда ана шу лойиҳани янада такомиллаштириш устида иш олиб боряпман, дейди "Шуҳрат" медали соҳиби Олимжон ТЎЙЧИЕВ

— Ўзбекистон фарзандлари дунёдаги энг баҳти ёшлар десам муболага бўлмайди. Ахир, қайси давлатнинг фарзанди 22 ўшида "Шуҳрат" медалига сазовор бўлган? Бундай ҳолат камдан кам мамлакатлардагина учрайди. Камина истиқол фарзанди ва унинг тенгдоши эканимдан чексиз фархланаман.

Бугунгун кунда давлатнинг дунёнинг манаман, деган мамлакатларни билан бемалол бўйлаша олади. Юртимиздаги Сингатур менежментни ривожлантириш институти, Вестминстер халқаро институти, Россиянинг Ломоносов, Плеханов номидаги олий ўқув юртлари филиали ҳамда Турин политехникауниверситети бунинг яққол мисолидир. Айни пайтда Тошкент шаҳридаги Турин политехникауниверситетининг 4-босчи талабасиман, ўзбекнинг энг баҳти фарзандиман.

Маълумки, кейинги пайтларда фантехника ривожи кескин тус олди. Ҳаётимизга инсон ақл-заковатининг бебако маҳсулу бўлмиш юкори технологиялар жадаллик билан кириб келмокда. Колаверса, ўтган давр мобайнида ўзбекистонда мутлақо янги машинасозлик саноати карор топди.

Университетимизда 2011 йилда Марказий Осиёда ягона бўлган "Мехатроника" маркази ташкил этилди. Шу ўринда таъкидла шоизи, мехатроника — механика, электроника ва ахборот технологияларни ўзида жамлаган янги соҳа ҳисобланади. Ҳозирда замонавий фаннинг ушбу тармоги работотехника, автомобилсозлик, авиаисозлик, тиббёт, машни хизмат кўрсатиш ва бошқа соҳаларда ҳам кенг кўлланимокда.

Мехатроника марказида ўқишидан бўш вақтларимизда ўз лойиҳаларимиз устида иш олиб борамиз, ишланмаларимизни ҳаётга татбиқ этамиз. Айни пайтда марказимизда кўплаб лойиҳалар амалга оширилиб, ўз ўрини топиб бормоқда. Ҳудди шундай келажаги порлок лойиҳалардан бирни амалга ошириди — бу менинг мулалифлигимдаги овоз орқали масофадан турниб бошқариладиган роботиди.

Бу роботга овоз орқали турли топшириклилар берилади. Унга ўрнатилган

веб-камера ёрдамида компьютер монитори орқали роботнинг хатти-хараткаларини кутиши мумкин. Ҳозир дунёда овоз орқали бошқариладиган роботлар жуда кўп. Табиийки, уларнинг бари турли туш ёки бўйруқлар орқали бошқарилади. Қўпинча бундай бўйруқлар инглиз, немис, япон ёхуд бошқа дунё тилларидан айтилади. Бизнинг роботимизга хос ноёб хусусиятлардан бири шундаки, у она тилимиз — ўзбекнинг бўйруқларидан.

Ушбу роботнинг янада бир афзалиги шуки, ундан ҳар қандай шароит, ҳар қандай жойда фойдаланиши мумкин. У ишлаб чиқариш ва бошқа соҳаларда ўзига юқлилган ҳар қандай операцияни бажара олади. Роботдан, асосан, саноат, курилиш, оғир юк ташиш, колаверса, инсон ҳаёт учун хавфли ишларда ҳам фойдаланиши мумкин. Келажакда ушбу лойиҳамни янада такомиллаштириш ниятидаман.

Тенгкүларимиз томонидан бу каби истиқболи ихтиорлар замиридан энг аввало, мамлакатимизда биз ёшлар учун яратиб берилган чексиз имкониятлар, шарт-шароитлар мушсаамдир. Чунки булалинг барчаси ҳозирда нафқат юртимизда, балки бутун дунёда тан олинган "Ўзбек модели"нинг маҳсулидир.

Биз ёшлар янада чукурор билим олишини, эришиб келаётган ютуқларимиз билан чекланиб қўрмал бўндан-да юқоририк чўққиларни забт этмоқ учун олга интилишимиз зарур.

"Milliy tiklanish"
мухбири Тўмарис АЪЗАМ
тайёрлари

Нашр

Инсон ҳуқуқлари — МИЛЛИЙ БОЙЛИГИМИЗ

"Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари"
журналининг янги сони чоп этилди

Журналинг навбатдаги сонида
Ўзбекистон Республикаси Конституцияси миллий давлатчилигимиз, унинг ижтимоий-ицтисодий ва сиёсий-ҳуқуқий тизимиши яратиш, барча соҳаларда ёришилаётган узак тутукларнинг ҳуқуқий пойдевори мавзусига оид туркум мақолалар эълон қилинган.

Юридик фанлар доктори, профессор Ақмал Саидов ўз мақоласида фуқаролик жамияти институтларини давлат томонидан кўлла-кувватлашнинг миллий тизими, аниқрок айтганда, Ўзбекистон таъкидларни, унинг ҳуқуқий асосларни, ўзига хос хусусиятларни, давлат буортмалари ва самарали лойиҳалар хусусида суз юритади. Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ходими Лўмуконжон Исоковининг "Инсон ҳуқуқлари - Ўзбекистоннинг миллий бойлиги" мақоласида ўзбекистондаги тарихан қиска муддат ичидаги барча жабхаларда туб ислоҳотлар ўтказилгани, миллий давлатчилики шакллантиришнинг ҳуқуқий асосларни яратилганди, мамлакатимизда давлат ҳокимияти учармокда, яъни қонун чиқарувчи, икро тузвиши тарбиянига тақсимланади. Ўзбекистоннинг ҳуқуқлари киришига қарашда хориж қарашда борчоғишига тақсимланади.

Фикрга қарши — ғоя" руҳини остида берилган "Матбуотнинг 4т назариялари модели" концепциясининг тизимиши таҳлили" мақоласида мавзу атрофича таҳлилининади. Журналинг янги сонида Ўзбекистон Республикасида Аносидида тарбиянига таъкидларни олини тан олиш тартиби ҳам кептириб ўтилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳуқуридаги Давлат бошқарувака аядилини ўтиб кундиши. Мансур Мусаевнинг "Миссионерлик ва прозелитизмга қарши курашда хориж таъкидларни олини" мақоласида мавзуда тарбиянига таъкидларни олини тан олиш тартиби ҳам кептириб ўтилган.

Термиз давлат универсиети "Фалсафа" кафедраси ўтиб кундиши Замира Нурова "Марказий Осиёда миллий-ахлоқий гояларни тарғиб этишада Юсуф Хос Ходибининг фалсафий караашлари" деб номланган мақоласида Йирик фалсафий тавлимот асоссизининг "Кутадгу билг" асарида кеттирилган одоб-ахлоқ масалаларига тутханди. Журналинг "Миллатларо ҳамжашатлиларни таъкидларни" мақоласида барқарорлик, тинчлик, миллатлараро тутувлик, ижтимоий ва диний бағрикенглик асосига курилган инсонпарварлик халқимизнинг

Ўз мухбири

Хайрия тадбири

«Борлигимсан, болажон»

Мамлакатимизда болаларни жисмонан ва маънан соғим қилиб вояга етказиш, бахтили ва муносиб хаёт кечиришиларини таъминлаш доимий ётибордаги.

Бу борада қатор вазифалар ижора йўналтирилган. Айниқса, оила, маҳалла, мактаб, зиё масканлари хамкорлиги соҳа истикболидаги мумхим омил бўлаётir. Болаларни согломлаштиришининг яна бир омили - болалар спорти тавлимтарбия жараёни билан мутаносиб равишда изчил ривожлантирилмоқда.

2014 йил «Соглом бола ўили» деб номланиши муносабати билан Ўзбекистон Хотин-кизлар кўмитаси ва Миллий театр хамкорлигига «Борлигимсан, болажон» номли хайрия тадбири ўтказилди. Тадбирида мамлакатимизда болалар ҳимояси, соглом аводни вояга етказиш борасидаги ислоҳотларнинг амалий натижаси сифатида Тошкент шахрининг 11 та туманиндағи ётиёжманд оиласларининг 400 нафар фарзандларига совғалар улашилди. Совғалар орасида тақдим этилган китоблар болаларнинг қизиқишиларини янада кенгайтириш, ҳар жиҳатдан баркамол бўлиб вояга етишишларига хизмат қилиши шубҳасиз.

Тадбири доирасида «Тассанно» болалар студииси ning «Олтин калифта» спектакли ќўйиб берилди. Хайрия сифатида намойиш этилаётган мазкур спектакль шу йилнинг 10 январига қадар болажонлар ётиборига ҳавола этилади.

Хасан АБДУНАЗАРОВ

Камолиддин Бехзод мемориал боғ музейи юртимизда барпо этилган музейлар ичida энг ёши бўлишига қарамай, ҳалқимизнинг бой маданий мероси, унинг инсоният тарixидаги ўрни ҳамда тараққиёт босқичларини ҳаққоний акс этириб, миллий истиқлол гояларига мос экспозиция ва кўргазмалар ташкил этиб келмоқда.

Музей биноси замонавий меъморчилик андоузлари асосида курилган бўлиб, 2010 йилда томошабинлар учун ўз эшиклиарини очган. Музейга ташриф буюор, экансиз, сизни дастлаб Ўзбекистон ҳалқ рассоми, ҳайкалтаро Рафшон Миртоҳиевнинг «Камолиддин Бехзод» ҳайкалай қарши олади. Полиэстрдан ясалган ушбу экспонатнинг баландлиги 3 метр бўлиб, ҳайкалтаро шотомонидан музейга соғва қилинган. Икки қаватли музей экспозиция майдони 580 кв.м ни ташкил этади.

Музей фаолияти асосан ҳалқимизнинг бой маданий мероси бўлумши китобат, ҳаттотлиқ ва миниатюра санъати на мунафарини тўплаш, сақлаш, тадқик этиши ҳамда тарғиб килишдан иборат бўлиб, унинг фондида беш юздан ортиқ ноёб экспонатлар жамланган. Бу экспонатлар орқали Бехзод ва унинг шогирдлари иходи, юртимиз ҳудудида фаолият кўрсатган миниатюра мактаблари ҳамда қадимдан ривожланиб келган ёзув маданияти, китобат тарихи ҳақида тўлиқ маълумот олиши мумкин.

Ҳаттотлиқ ва китобат санъати Шарқ ҳалқларининг кўп аср

Қадриятларимиз

Бадиий хазина

лик маданий-тарихий меросида алоҳида ўрин егаллади. Ёзув ва китоб кўчиришга ётириб, боронинг ортиши туфайли Бухоро, Хоразм, Фарғона, Кўкон, Самарқанд ҳаттотлиқ мактаблари каби муйян марказлар вужудга келган.

Музей фондида сақланаётган кўлёзмалар орасида Шарқ мумтоз адабиёти намояндаларининг асарлари, жумладан, Алишер Навоийнинг терма девонлари, Аҳмад Яссавийнинг «Девон ҳикматлари», Мирзо Абдулқодир Бедил, Абдураҳмон Жомийнинг девонлари, Жалолиддин Румийнинг XVIII асрда оид кичик ҳажмадиги беш китобдан иборат достонлар тўплами ҳамда ҳикматли байтлари каби кўплаб маънавий меросимиз намуналари ўрин олган. XIV асрда мансуб «Тарихи қабоили ал-араф», яъни араб кабилалари тарихи кўлёзмаси гўзал нахса хатиди қизикли сарлавҳалар билан нақшин услугуда битилган.

Ўша даврларда дастгоҳли тасвирий санъатининг ривожлашини бирмунча қўйин бўлиб, унинг ўрнини эса қўлёзма китобларга ишланган безаклар — миниатюра санъати ағаллайди. Қадимги кўлёзмалардаги миниатюрапар энг қиммат баҳо беъзак ҳисобланган. Улар фақатгина матн мазмунини тўлдириб, безатибгина қолмай, бал-

ки ўша даврнинг диний-фалсафий, ижтимоий ва нафосат ҳақидаги тасаввурларини ўзида акс этириган. Миниатюра — бу конунлар асосида яратиладиган санъат бўйлиб, уни яратища янги ечимлар талаб қилинади.

Юртимиз истиқлолга эришгач, Шарқ миниатюра санъатининг иккичи умри бошланди. Унинг анъаналарини давом этиригётган замондош мусаввирларимиз маҳорати улар асарларида пластик тимсолларнинг ҳайратланалири жозибадорлигида на моян бўлади.

Маълумки, миниатюра санъатида ўрта асрларда яшаган Шарқ ҳалқларининг эстетик таомийлари, ижодкорлик хистайтулари ифода этилган. Уларда «борлиқнинг қандайлиги, ҳатто қандай бўлиб турши эмас, қандай бўлумоги зарур» лигини тасвирлаш мухим эди. Шу сабабли тасвир Европа санъатидан фарқли тарзда реаллик билан боғланмаган. Одоб-ахлоқ мөъёри, эстетик идеал, мавзуу ва композициянинг конун доирасида бўлиши мухим ўрин егаллади.

Шарқшунос олимлар деярли барча Европа рангтасвири на мояндалари Осиё ва Африка-

нинг буюк маданийдаги чинакам қадриятларни оча бошлашди ва улар дунё санъати тарихининг бир қисми эканлигини таъкидлайдилар. Шарқ миниатюраси, унинг ёрқин тимсоли булган Камолиддин Бехзод иходи ҳам европаликлар учун янги эстетик қарашлар ва нағис изланишлар манбай бўлди. Камолиддин Бехзод яратган бадиий хазина Шарқ маданийдаги беҳад нобёблигини бугунги кунгacha рассом ва тарихчиларимизнинг буюк миниатюрасига мурохаати ортиб бораётганидан билсан бўлади. Буюк мусаввир Камолиддин Бехзод ўз сафдошлари ва издошлари орасида давр руҳини нозик идрок кила олиш қобилиятига эга бўлган улуғ мутафаккир ҳамдир. Шу сабабли ҳам пойтактимиздан мусаввир шахсига чукур хурмат рамзи сифатида унинг номи билан аталувчи мана шундай мухташам музей бунёд этилди.

Бу ҳақда янада кўпроқ маълумотга эга бўлишина истасангиз, музейга албатта ташриф буюоринг. Ана шунда ўзингиз учун янги бир оламни қашф килган бўласиз.

Назира БОЙМУРОДОВА,

Муаллиф олган суратлар

суви» деб ҳам номлашган. Бундан ташқари, Сангардак тогларидан яна кўплаб булоқлар мавжуд бўлиб, улар сангардак булоғи, кора булоқ, сирсой булоқ, ширин булоқ каби номлар билан аталиб келинади. Булоқ суви тоғ ён-бағирларидаги турли гиёҳ илдизларини ювиб чиқади ва унсон организми учун фойдаласи ташкил этилди.

— Шаршарининг тепа қисми адирликлардан иборат, — дейди Сангардак кишлоғида истиқомат қилувчи Салоҳиддин Мирзабеев. — Бу адирликлар Бойсун туманига тегиши. Иккичи қисми эса Қашқадарё вилоятининг Фузор ҳамда Дехқонобод туманлари билан тулашиб кетган. Тогдан шарросдек тушаётган ҳаёт чашмаси қишида бироз камайса, эрта бародан яна кўпайиб чор-атроға ўзининг гузаллигини яна кўз-кўз қила бошлади. Шунингдек, Сангардак шаршараси бошқа шаршаралардан фарқли ўларок, ўзига хослиги билан ҳам ажralib туради. Тогнинг устидан чиқадиган булоқ жуда ҳам шифобаш. Шундан бўлса керак, Сангардакнинг сўлим, ҳушманзара табиитидан баҳра олиш учун нафакат юртимиздан, балки ҳориждан ҳам кўплаб сайдайлар тариф буюорди. Диёризмизнинг дилтортар, оромбахш ошени асрлар оша барчани ўзига мағнитиб ётиб келётгани ҳам шундан.

Бу масканнинг доровор ўсимликлар олами ҳам ўзгача. Анзор пиёзи, равоч, писта, ялпиз, мина, зирк, мўмий, харрон, кийик ўти, татум каби ўсимликлар шулар жумласидандир. Татум ўсимликлар даҳрат кўринишида бўлиб, унинг меваси октябр ойида пишиб ётилади. Аҳоли унинг мевасидан кундалик турмушда ишлатиладиган тузурнидағи фойдаланишади. Баҳор келиши билан тоғ ён-бағирлари лолазорга айланади. Бу ерда лоланинг кўплаб турларини чутирати шумкин.

Қишлоқ аҳолиси жуда меҳнаткаш бўлиб, асосан чорвачилик ва дехқончи-

лик билан шуғулланади. Бу ерда етишириладиган олма ва ёнгўк турлари бошқаларидан анча фарқ қиласи. Бугунги кунда аҳоли ёввойи ўсимликларни ҳам маданийлаштириб, одам қадами итиши мушук бўлган баланд кирдириларда янги-янги бўлар барпо этиши билан шуғулланиб келмоқда.

Сангардакнинг мукаддас қадамжоларидан яни бири Илгор зиёратгоҳидир. Кексаларининг айтишича Хўжа Илгор Валий Сангардак ҳалқига ислом арконларини етказишида катта хизмат кўрсатган. Вафтодарида кейин қишлоқ аҳоли унинг хоқини қишлоқнинг ўнг баланд жойига кўйган. Ҳозирда бу манзил сангардакликлар учун ён азиз зиёратгоҳлардан бирига айланган. Ушбу маскан 2006-йил қайта таъмирланди.

Қишлоқнинг юқориогида «Кирқиз» деб аталаувчи тарихий қадамжоҳийларидан яни бири Илгор зиёратгоҳидир. Кексаларининг айтишича Хўжа Илгор Валий Сангардак ҳалқига ислом арконларини етказишида катта хизмат кўрсатган. Вафтодарида кейин қишлоқнинг бирор 40 нафар қиз бахор сайрига чиқишибди. Нови деҳадан юқориогида Ҳакимбек деган кишининг кўргони бўлған экан. Бир маҳал Ҳакимбек кўргони томонидан бир гурух югитлар чиқишибди. Қизлар саросимада колиб, номусларини саклашучун, ўзларини ўша ердаги кўлга ташлабдилар. Қўл уларни ўз қаърига тортишибди. Ҳар кетган кирқиз хотириаси учун шу жой Чилдухтарон, яни «Кирқиз» мозори деб атаб келиниди ва доимо зиёратчилар билан гавжум бўлади.

Марказий Осиёда ўзига хос ошуфтапли кашш иштаган табиити, қишига ҳузур бағишилашдиган иккими, кўплаб зиёратгоҳ ва қадамжоларга орнолаштирилган турли шумкин. Ҳар кетган кирқиз хотириаси учун шу жой Чилдухтарон, яни «Кирқиз» мозори деб атаб келиниди ва доимо зиёратчилар билан гавжум бўлади.

Марказий Осиёда ўзига хос ошуфтапли кашш иштаган табиити, қишига ҳузур бағишилашдиган турли шумкин. Ҳар кетган кирқиз хотириаси учун шу жой Чилдухтарон, яни «Кирқиз» мозори деб атаб келиниди ва доимо зиёратчилар билан гавжум бўлади.

Одам ҲАЛИМАРДОНОВА,

«Milliy tiklanish» мұхбари

ТИББИЙ МАСЛАХАТ

Нўхат

Пишиш етилган нўхат донида 20 фоизгача оксил, жумладан, 8,3% аминокислоталар (валин, издаеицин, лейцин, лизин, метионин, треонин, треоптофан) шунингдек, 4,32% липид, 3% қанд, 3,7% клетчатка, 43,5% крахмал ва 3% пектин маддалари мавжуд.

Бундан ташқари, нўхат таркибида каротин. В хамда Е витаминлари жуда кўп микдорда учради. Нўхат макро ва микро элементларга нимоҳядада бой. Унда анчагина микдорда калий, кальций, кремний, магний, оптингугурт, фосфор, алюминий, бур, темир, молибден, селен, рух каబи унсурулар бор. Таркибида селен инсурининг кўплиги билан нўхат бошқа дуккакли донлар орасида биринчи ўринда туради. Ҳалқ табобатида нўхатнинг кўп донлари хомлигина ва қайнатилган ҳолда шунингдек, унинг ўти ва пўстидан тайёрланган дамлама бўйрақдаги тошларни майдаловиб восита сифатида кўлланилади. Қолаверса, нўхат қайнатмаси истиқсо ва сарик қасаллигидан наф беради, жигар ва талоқда битиб қолган йўлларни очади. Замонавий тибибни нўхат таркибида бўладиган оқисиллар хайвон оқисилларига жуда яхши туршини аниқлаган. Нўхатда жуда кўп микдорда мавжуд селен антиоксидантни хоссага эга бўлиб, хавфили ўсмаларни пайдо бўлишига йўл қўймайди. Бироқ, нўхат баъзи бир кишиларнинг қорини дам қилиб, ич гулдирашига сабаб бўлади. Нўхат укроп ёки зира кўшиб иштеймол қилингандаба бу каби аломатлар юз бермайди.

БИЛАСИЗМИ?

Эверест ёки Жомолунгага дунёдаги энг баланд тоглар сирасига киради. Унинг чўққиси дениз сатҳидан 8848 метр баландлиқда жойлашган. Бироқ, тог пастдан турив ўлчанса 17170 метрни ташкил қиласи.

* * *

1978 йилнинг 8 майида италиянист альпинист Райнольд Месснер ва Петер Хабелер Эверест чўққисини кислород баллонлардан фойдаланмаган ҳолда затбатишида.

ТУРФА ОЛАМ

Муз ҳайкаллар фестивали

БРЮССЕЛЬ САРОЙ МАЙДОНИДА ICE MAGIC ХАЛКАРо МУЗ ҲАЙКАЛЛАР ФЕСТИВАЛИ БўЛИБ ўТМОҚДА.

Дунёнинг турли мамлакатларидан кел